

Μπίγκα Μαγδαληνή

Γυμνάσιο Χαλάστρας Θεσσαλονίκης

Αρχαία Ιστορία Α΄ Γυμνασίου (τμήμα Α3)

23-10-2013

ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: ΤΑΞΙΔΙ ΠΙΣΩ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές: Αρχαία Ιστορία Α΄ Γυμνασίου, κεφ. Β΄ Η εποχή του Χαλκού : ενότητα 5^η (Ο μυκηναϊκός κόσμος) και ενότητα 6^η (Μυκηναϊκή θρησκεία και τέχνη), Πληροφορική.

Οι μαθητές θα επιχειρήσουν αρχαιολογική ανασκαφή στο χώρο του Μυκηναϊκού Πολιτισμού, με το λογισμικό «ΜΥΚΗΝΕΣ» (Αβάκιο - E-Slate 2). Η δραστηριότητα που θα πραγματοποιηθεί θα τους βοηθήσει να βιώσουν τον χώρο και χρόνο του αρχαίου Μυκηναϊκού κόσμου, στη διάσταση της καθημερινής ζωής, μέσα από μια εικονική αρχαιολογική έρευνα.

Γνωστικοί στόχοι: Ανασκάπτοντας με την ηλεκτρονική σκαπάνη το χώρο των Μυκηνών και ανακαλύπτοντας αρχαιολογικά ευρήματα, οι μαθητές επιχειρούν να αναπλάσουν τον Μυκηναϊκό Πολιτισμό και τις διάφορες πτυχές της οικονομικής, πολιτιστικής και καθημερινής ζωής του. Στόχος μας είναι να αντιληφθούν τις έννοιες του χώρου και χρόνου του Μυκηναϊκού Πολιτισμού και να ανακαλύψουν μέσω της αρχαιολογικής έρευνας πληροφορίες, που θα τους οδηγήσουν στην ανάπλαση πτυχών της καθημερινής ζωής των Μυκηναίων.

Τεχνογραμματικοί στόχοι:

Να αναζητά, να επεξεργάζεται, να επιλέγει, να συνθέτει ο μαθητής πληροφορίες αξιοποιώντας ένα λογισμικό των ΤΠΕ.

Να παράγει συνεχή γραπτό λόγο σε περιβάλλον Προγραμμάτων Επεξεργασίας Κειμένου.

Παιδαγωγικοί στόχοι: Να δραστηριοποιηθούν οι μαθητές στη διερευνητική - ανακαλυπτική μάθηση υπό την καθοδήγηση πάντα του εκπαιδευτικού (Bruner) και να ασκηθούν στη συνεργατική σχολική δράση και τη συμπαραγωγή έργου (Vygotsky).

Να ασκηθούν στην επιλογή, σύγκριση, ταξινόμηση και σύνθεση των πληροφοριών, χρησιμοποιώντας την « αρχαιολογική σκαπάνη» και αναλαμβάνοντας το ρόλο του αρχαιολόγου, μέσω της δυνατότητας της εικονικής ανασκαφής που του προσφέρει ένα λογισμικό των ΤΠΕ.

Διδακτικό υλικό - υλικοτεχνική υποδομή: Λογισμικό Μυκήνες (Αβάκιο E-Slate 2), Διδακτικό εγχειρίδιο « Αρχαία Ιστορία, Α΄ Γυμνασίου», Πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου, Τετράδιο. Το μάθημα θα διεξαχθεί στο εργαστήριο πληροφορικής, ώστε οι μαθητές να χρησιμοποιήσουν έναν υπολογιστή ανά ομάδα.

Διάρκεια: 3 διδακτικές ώρες

Οργάνωση τάξης: Σε μια κανονική τάξη 24 ατόμων οι μαθητές χωρίζονται σε ανομοιογενείς ομάδες των τεσσάρων. Στις 6 ομάδες αρχαιολόγων θα δοθούν δύο φύλλα εργασίας. Σε κάθε ομάδα ένας μαθητής θα χειρίζεται το λογισμικό (χειριστής υπολογιστή), ο δεύτερος θα καταγράφει τα αποτελέσματα των ερευνών (γραμματέας), ο τρίτος θα συντονίζει το έργο της ομάδας προσέχοντας παράλληλα το χρόνο που έχει στη διάθεσή της(χρονομέτρης-συντονιστής) και ο τέταρτος θα διαβάσει στο τέλος την εργασία που θα εκπονηθεί από το σύνολο της ομάδας(εκφωνητής), η οποία σε κάθε βήμα θα συνεργάζεται προκειμένου να απαντηθεί το φύλλο εργασίας.

Περιγραφή σεναρίου:

1η διδακτική ώρα

Ο καθηγητής παρουσιάζει στους μαθητές το λογισμικό «ΜΥΚΗΝΕΣ» (Αβάκιο - E-Slate 2) και τους εξοικειώνει με τη χρήση του. Ακόμη οι μαθητές βλέπουν στο Αβάκιο το χάρτη της Ελλάδας στην Εποχή του Χαλκού και τα σημαντικότερα μυκηναϊκά κέντρα, προκειμένου να τοποθετηθούν στο χώρο.

2η διδακτική ώρα

Ο καθηγητής μοιράζει τα φύλλα εργασίας στους μαθητές-αρχαιολόγους. Οι 3 ομάδες από τις 6 θα ασχοληθούν με την ανασκαφή των Μυκηνών και οι άλλες 3 με την ανασκαφή της Πύλου. Οι μαθητές στο σημείο αυτό θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν τη σκαπάνη διερευνητικά, προκειμένου να φτάσουν στα ευρήματα που θα τους δώσουν τις επιθυμητές πληροφορίες, για να απαντήσουν στα ερωτήματα του φύλλου εργασίας.

Ο εκπαιδευτικός έχει το ρόλο του εμπυχωτή, του διευκολυντή, του συντονιστή, του καθοδηγητή στη διαδικασία της ανακάλυψης. Κατά τη διάρκεια της έρευνας δίνει οδηγίες για την πραγματοποίηση της αναζήτησης και ελέγχει αν οι μαθητές αναζητούν τα κατάλληλα ευρήματα. Υποστηρίζει επομένως την προσπάθεια του μαθητή, την οποία όμως ο τελευταίος πραγματοποιεί με δικό του ρυθμό και με βάση τις δικές του αποφάσεις και επιλογές.

3η διδακτική ώρα

Οι μαθητές θα συνθέσουν ανά ομάδα ένα ενιαίο κείμενο με τη βοήθεια του Λογισμικού Επεξεργασίας Κειμένου, στο οποίο θα παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των αρχαιολογικών ερευνών τους και τα συμπεράσματα στα οποία οδηγήθηκαν μέσα από την εικονική ανασκαφή που πραγματοποίησαν.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

- Τοποθετώ τον κέρσσορα στη γραμμή του χρόνου ανάμεσα στο 1400-1200 π.Χ.
- Μαρκάρω την περιοχή των **Μυκηνών** (σύμβολο:επιλογή με παραλληλόγραμμο) και επιλέγω το εργαλείο της σκαπάνης (σύμβολο:καθορισμός ενεργού αντικειμένου). Αναζητώ κοσμήματα των Μυκηναίων και , αφού τα εντοπίσω, διαβάζω τις πληροφορίες για το καθένα από αυτά (σύμβολο:εμφάνιση χαρακτηριστικών). Στη συνέχεια κάνω κλικ στις *Άλλες Πληροφορίες* και ειδικότερα στις ενότητες *Κοσμήματα* και *Χρυσοχόοι*. Στη συνέχεια απαντώ τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- 1.Από πού εμπνέονταν οι τεχνίτες κατασκευής κοσμημάτων;
- 2.Ποια υλικά χρησιμοποιούνταν κυρίως στην κατασκευή κοσμημάτων;
- 3.Με βάση την προηγούμενή σας απάντηση, σε ποια συμπεράσματα οδηγείστε σχετικά με την οικονομική κατάσταση των Μυκηνών;

➤ Με τη σκαπάνη πάντα ανακαλύπτω τα μυκηναϊκά αγγεία και διαβάζω τις πληροφορίες για το καθένα από αυτά (σύμβολο: εμφάνιση χαρακτηριστικών). Στη συνέχεια κάνω κλικ στις Άλλες Πληροφορίες και ειδικότερα στην ενότητα Κτερίσματα και απαντώ στις εξής ερωτήσεις:

1.Με ποια θέματα είναι διακοσμημένα τα μυκηναϊκά αγγεία;Από πού εμπνέονταν οι Μυκηναίοι τεχνίτες;

2.Από ποιο υλικό ήταν κατασκευασμένα και για ποια χρήση προορίζονταν;

3.Με βάση τα όσα διδαχθήκατε σε προηγούμενη ενότητα για τη μινωική τέχνη, μπορείτε να πείτε ποιες επιδράσεις δέχθηκαν οι Μυκηναίοι από τους Μινωίτες στην κατασκευή των αγγείων;

➤ Στην παρακάτω εικόνα υπάρχει ένα μυκηναϊκό αγγείο που βρέθηκε στην Κύπρο, όπως και πολλά άλλα. Μπορείς να εξηγήσεις πώς βρέθηκε εκεί; Μπορείς να φανταστείς ποιες ήταν οι σχέσεις των Μυκηναίων με την Κύπρο;

Παράσταση από μυκηναϊκό αγγείο που βρέθηκε στην Έγκωμη της Κύπρου

3^η διδακτική ώρα:

➤ Αφού ολοκληρώσετε την αναζήτηση των πληροφοριών που ζητούνται και απαντήσετε στις παραπάνω ερωτήσεις, να συνθέσετε ένα κείμενο με τη βοήθεια του επεξεργαστή κειμένου, στο οποίο θα παρουσιάσετε σε συνεχή γραπτό λόγο τα αποτελέσματα των ερευνών σας στους συμμαθητές σας. Να χρησιμοποιήσετε τη γραμματοσειρά Palatino Linotype με μέγεθος γραμμάτων 14. Η εργασία σας δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 300 λέξεις. Καλή τύχη!

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2

- Τοποθετώ τον κέρσorra στη γραμμή του χρόνου ανάμεσα στο 1400-1200 π.Χ.
- Μαρκάρω την περιοχή της Πύλου (σύμβολο:επιλογή με παραλληλόγραμμο) και επιλέγω το εργαλείο της σκαπάνης (σύμβολο:καθορισμός ενεργού αντικειμένου).
- Με τη βοήθεια της σκαπάνης βρίσκω τις τοιχογραφίες της Πύλου και

διαβάζω τις πληροφορίες για την καθεμία από αυτές (σύμβολο:εμφάνιση χαρακτηριστικών). Στη συνέχεια κάνω κλικ στις Άλλες Πληροφορίες και ειδικότερα στις ενότητες *Η τεχνική των τοιχογραφιών* και *Τα χρώματα* και απαντώ στις ακόλουθες ερωτήσεις:

➤ 1.Ποια υλικά και ποια χρώματα χρησιμοποιούσαν οι ζωγράφοι για την κατασκευή των τοιχογραφιών;

2.Ποια θέματα απεικόνιζαν οι τοιχογραφίες;

3.Με βάση τα όσα διδαχθήκατε σε προηγούμενη ενότητα για τη μινωική τέχνη, μπορείτε να πείτε ποιες επιδράσεις δέχθηκαν οι τοιχογραφίες της μυκηναϊκής περιόδου από τους Μινωίτες;

➤ Πάλι με τη βοήθεια της σκαπάνης αναζητώ πινακίδες της Πύλου και , αφού τις εντοπίσω, διαβάζω τις πληροφορίες για την καθεμία από αυτές (σύμβολο:εμφάνιση χαρακτηριστικών). Στη συνέχεια κάνω κλικ στις Άλλες Πληροφορίες και ειδικότερα στις ενότητες *Περιεχόμενο* και *Χρήση των πινακίδων*.

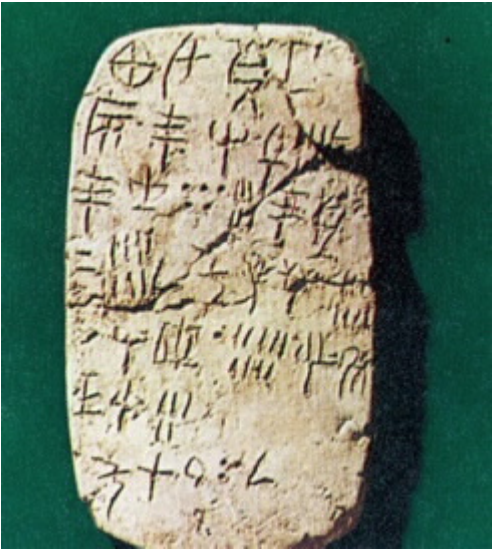
➤ Στη συνέχεια απαντώ τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1.Από ποιο υλικό είναι κατασκευασμένες οι σωζόμενες πινακίδες; Γιατί σώθηκαν μόνο αυτές;

2.Ποια γραφή χρησιμοποιήθηκε στις πινακίδες;

3.Ποιο ήταν το περιεχόμενο των πινακίδων;

➤ Παρακάτω βλέπετε μία πινακίδα της Πύλου σε γραμμική Β'. Παρόμοιες πινακίδες βρέθηκαν και στα Χανιά της Κρήτης. Μπορείς να υποθέσεις πού οφείλεται η χρήση του ίδιου συστήματος γραφής στις δύο αυτές περιοχές;

Πινακίδα από την Πύλο: Γραμμική Β'

3^η διδακτική ώρα:

➤ Αφού ολοκληρώσετε την αναζήτηση των πληροφοριών που ζητούνται και απαντήσετε στις παραπάνω ερωτήσεις, να συνθέσετε ένα κείμενο με τη βοήθεια του επεξεργαστή κειμένου, στο οποίο θα παρουσιάσετε σε συνεχή γραπτό λόγο τα αποτελέσματα των ερευνών σας στους συμμαθητές σας. Να χρησιμοποιήσετε τη γραμματοσειρά Palatino Linotype με μέγεθος γραμμάτων 14. Η εργασία σας δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 300 λέξεις. Καλή τύχη!